

Minimální standardy poradenské a studijní podpory poskytované uchazečům o studium a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami na České zemědělské univerzitě v Praze

Článek 1

Úvodní ustanovení

- (1) Účelem směrnice je v souladu s platnými právními předpisy deklarovat a definovat práva a povinnosti studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou nedílnou součástí akademické obce vysoké školy. Česká zemědělská univerzita v Praze (dále též jen „ČZU“) tímto dokumentem stanovuje strategie systémového zpřístupňování vysokoškolského vzdělávání studentům se zdravotním postižením, přičemž zajištěním podmínek ke studiu rozumí otevřenost a přístupnost, jež je součástí celkových vzdělávacích služeb ve smyslu inkluzivního vysokoškolského vzdělávání.
- (2) Každý člověk má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu. Lidé se speciálními potřebami mají stejné právo získat vysokoškolské vzdělání jako jejich zdraví kolegové. Je tedy povinností ČZU poskytovat každému člověku se speciálními vzdělávacími potřebami takové služby, podporu nebo úpravy studia a prostředí, jejichž cílem je kompenzace důsledků postižení projevujících se v akademickém životě.
- (3) Tato iniciativa před zahájením a v průběhu studia znamená, průběžně a dle aktuálních možností, odstraňovat architektonické, komunikační, edukační a informační bariéry a zejména zajišťuje studentům ČZU:
 - a) srovnatelné podmínky k vykonání zkoušek, a to jak přijímacích, tak dílčích i závěrečných;
 - b) dostupnost výukových místností bezbariérový přístup k výuce a souvisejícím činnostem (semináře, cvičení, laboratoře, exkurze a praxe);
 - c) srozumitelnost výuky tlumočením dle individuálních specifických potřeb a dostupnost informací relevantních ke studiu (studijní materiály a další informační zdroje);
 - d) maximálně možnou a dosažitelnou samostatnost výběru stravování i ubytování a jejich vhodnost vzhledem k znevýhodnění studenta dle jeho speciálních potřeb;
 - e) poučení a lidskou důstojnost respektující přístup všech akademických pracovníků a zaměstnanců ČZU.
- (4) Poskytované služby a modifikace studia realizované s cílem dosáhnout přístupnosti jakékoli oblasti akademického života nesmějí snižovat studijní nároky, tzn., že každý student ČZU musí prokázat stejné průběžné i výstupní výsledky pro dosažení požadované kvalifikace.

- (5) ČZU vyvine úsilí k zajištění plnohodnotné účasti studentů se zdravotním postižením a znevýhodněním, ve všech oblastech akademického a společenského života.
- (6) ČZU zaručuje ochranu osobních údajů studenta s postižením, údaje o jeho zdravotním stavu považuje za citlivé a důvěrné.
- (7) ČZU rovněž dbá sociálních potřeb členů akademické obce a dalších zaměstnanců s dlouhodobým nebo těžkým zdravotním postižením a ve svých činnostech, jakož i v činnostech akademických samosprávných orgánů, činí dostupná opatření pro vyrovnání jejich příležitostí k uplatnění

Článek 2

Speciální vzdělávací potřeby

- (1) Pro účely inkluzivního vysokoškolského vzdělávání, poskytování poradenských služeb a dalších podpůrných opatření včetně speciálních vzdělávacích opatření, rozumíme uchazečem o studium a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami osobu, která vzhledem k povaze svého zdravotního stavu má potřebu modifikace přijímacího řízení, studijních podmínek, odstranění fyzických překážek, popř. zvláštní úpravy prostor ČZU za účelem zpřístupnění vstupu a průběhu studia.
- (2) Metodický pokyn k financování zvýšených nákladů na studium studentů se specifickými potřebami vymezuje kategorie studentů takto:
 - a) Uživatel zraku (A1)

Student se zrakovou vadou, jehož zraková vada stále umožňuje práci zrakem (a to i s textem), s běžnými formáty dokumentů, včetně vizuálních. Úprava obrazu spočívá ve zvětšování nebo jiných změnách optického charakteru, není třeba využívat odečítače obrazovky.
 - b) Uživatel hmatu / hlasu (A2)

Student s těžkou zrakovou vadou, který pracuje buď s hmatově tištěnými dokumenty, nebo s odečítači obrazovky (v kombinaci s hmatovým displejem nebo hlasovým výstupem), a tedy vyžaduje editovatelný formát textového dokumentu, příp. dokument obsahově i formálně adaptovaný.
 - c) Uživatel mluveného jazyka (B1)

Student se sluchovým postižením, který v interpersonální komunikaci preferuje mluvený jazyk (tzn. nejčastěji češtinu) v mluvené nebo psané podobě.
 - d) Uživatel znakového jazyka (B2)

Student s těžkým sluchovým postižením, který v interpersonální komunikaci preferuje znakový jazyk (tzn. nejčastěji český znakový jazyk).

- e) Student s postižením dolních končetin (C1)
Student s omezením hybnosti, který – s ohledem na své pohybové postižení – ke svému samostatnému pohybu nezbytně potřebuje a využívá dalších osobních zařízení, ať už se jedná o opěrné hole, nebo mechanické či elektrické vozíky.
- f) Student s postižením horních končetin (C2)
Student s omezením hybnosti rukou, který je schopen horními končetinami vykonávat jen v omezené míře nebo za použití speciálních pomůcek či modifikovaných postupů činnosti, které se se studiem běžně spojují, jako je pořizování poznámek vlastní rukou, příp. i na klávesnici, manipulace s předměty a zařízeními, které jsou nezbytné pro plnění studijních povinností (fyzické knihy, psací potřeby, přístrojová technika atd.), příp. manipulace s předměty běžné denní potřeby.
- g) Student se specifickými poruchami učení (D)
Student, kterému dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie, příp. často souběžně se vyskytující poruchy pozornosti a hyperaktivita objektivně brání standardním způsobem plnit studijní povinnosti.
- h) Student s poruchou autistického spektra (E)
Student, kterému neurovývojová porucha autistického spektra, včetně Aspergerova syndromu, objektivně brání standardním způsobem plnit studijní povinnosti.
- i) Student s jinými obtížemi (F)
Student, kterému jiná psychická porucha či obtíže, včetně neautistických neurovývojových poruch, tj. narušených jazykových, řečových a jiných komunikačních schopností, nebo chronické somatické onemocnění objektivně brání standardním způsobem plnit studijní povinnosti.

Článek 3

Cíl

- (1) Cílem činnosti ČZU je zajistit všem osobám, bez ohledu na povahu a stupeň jejich postižení, rovný přístup ke vzdělání, rozvoji jejich osobnosti, talentu, tvůrčích, intelektuálních i tělesných schopností v rozsahu jejich plného potenciálu.

Článek 4

Strategie

- (1) Poskytování informací odpovídajících aktuální úrovni vědeckého poznání v dané oblasti uchazečům o studium a studentům se speciálními potřebami, s čímž souvisí činnosti podporující kvalitní komunikaci pracovníků ČZU angažovaných v této oblasti, jakož i činností vedoucích ke zvyšování informovanosti akademických pracovníků a zaměstnanců ČZU v této problematice.

- (2) Bezbariérové přístupy do objektů ČZU, vytváření speciálních studijních podmínek a rovněž i účelové úpravy vnitřního vybavení učeben, kolejí a menzy.
- (3) Pořádání vzdělávacích a diskusních akcí pro akademické pracovníky a zaměstnance ČZU i studenty, kteří jsou v kontaktu se studenty se speciálními potřebami za účelem řádného přístupu k této skupině studentů a jejich specifickým potřebám výuky na různých fakultách a oborech.
- (4) Poskytování asistence při studiu na ČZU s cílem kompenzovat znevýhodnění studenta při plnění studijních povinností a činnostech s nimi souvisejících.
- (5) Technická vybavení pracovišť ČZU sloužící pro potřeby všech studentů se speciálními potřebami.
- (6) Poskytování ostatních forem podpory spadající do kompetence každé z fakult a Poradenského střediska.

Článek 5

Organizace systému podpory studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

- (1) Na celouniverzitní úrovni působí Poradenské středisko podpory studia studentů ČZU se speciálními vzdělávacími potřebami, jež bylo zřízeno při Institutu vzdělávání a poradenství ČZU (dále jen Poradenské středisko). Ve své činnosti zabezpečuje informační, koordinační, konzultační, diagnostickou, evidenční, intervenční a koncepční činnost a též metodickou pomoc v oblasti potřeb uchazečů o studium a studentů se speciálními potřebami.
- (2) Poradenské středisko zejména:
 - a) poskytuje odborné poradenské služby uchazečům o a studium na ČZU se zdravotním postižením a znevýhodněním a studentům ČZU s postižením a znevýhodněním;
 - b) v součinnosti s pracovníky studijních oddělení jednotlivých fakult a institutu ČZU, provádí diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb zapisovaných studentů, vede jejich evidenci a doporučuje speciální podpůrná opatření;
 - c) spolupracuje s kontaktními osobami pro studenty se speciálními potřebami na jednotlivých fakultách, s pracovníky studijních oddělení;
 - d) zajišťuje informovanost o podmínkách studia na ČZU směrem k uchazečům o studium; zajišťuje, aby včas získali informace o přijímacím řízení
 - e) spolupracuje s obdobnými pracovišti na jiných vysokých školách, Asociací vysokoškolských poradců a se zájmovými organizacemi lidí s postižením
 - f) každoročně vydává a aktualizuje informační materiály, zajišťuje jejich cílenou distribuci
 - g) zajišťuje na ČZU informační, vzdělávací a osvětovou činnost v této oblasti;
 - h) získává nové informace a podněty o nejnovějších metodách, technologiích a speciálních pomůckách pro studium osob s postižením, informuje o nich a iniciuje jejich zavádění na ČZU;
 - i) organizuje služby související se zpřístupňováním studia, jako například digitalizace textu, asistenční a tlumočnické služby a další;

- j) rovněž zajišťuje evidenci studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a podílí se na finančním zajištění jejich studia.
- (3) Na fakultní úrovni je zaveden systém kontaktních osob, případně tutorů, kteří pomáhají studentům se speciálními potřebami při řešení problémů při studiu.
- (4) Úkoly kontaktní osoby:
- a) v případě, že uchazeč o studium požaduje v žádosti o přijetí ke studiu zohlednění svého specifika, navázat s ním kontakt za účelem projednání a přípravy modifikovaného přijímacího řízení, spolupracuje přitom s Poradenským střediskem, přičemž obecně platí, že navrhovaná úprava by se měla odchylovat od běžného postupu v co nejmenší možné míře (informaci o studentovi předává příslušné studijní oddělení);
 - b) spolupracovat s Poradenským střediskem na evidenci uchazečů o studium a studentů se speciálními potřebami;
 - c) informovat studenty se speciálními potřebami o poskytovaných službách Poradenským střediskem, průběžně aktualizovat informace pro uchazeče a studenty na internetových stránkách příslušné fakulty;
 - d) rozvíjet činnosti, které směřují ke zvyšování informovanosti akademických pracovníků a zaměstnanců fakult o problematice studentů se speciálními vzdělávacími potřebami;
 - e) usilovat o formování takového akademického prostředí, které bude přátelské vůči studentům se speciálními vzdělávacími potřebami;
 - f) seznamovat absolventy fakult s informačními zdroji týkající se zaměstnávání osob se speciálními potřebami a monitorovat jejich vstup na trh práce.
- (5) V kompetenci každé z fakult ČZU je zřizovat odborné učebny pro zajišťování potřeb uchazečů o studium a studentů obecně, tedy i studentů se speciálními potřebami.

Článek 6

Přijímací řízení ke studiu

- (1) Každý uchazeč musí prokázat požadované studijní předpoklady příslušného oboru, aby byl ke studiu na ČZU přijat.
- (2) Pokud uchazeč o studium požaduje modifikaci přijímacího řízení vzhledem ke svému druhu postižení, musí být součástí přihlášky ke studiu písemná zdůvodněná žádost doplněná posudkem funkční disability (vystavuje Poradenské středisko ČZU) nebo lékařskou zprávou.
- (3) Po přijetí takovéto přihlášky, studijní oddělení neprodleně informuje kontaktní osobu fakulty, která má prozkoumat, ve spolupráci s Poradenským střediskem, žádost o modifikaci přijímací zkoušky. Kontaktní osoba naváže s uchazečem osobní kontakt, zjistí povahu a rozsah specifického nároku a ve spolupráci s Poradenským střediskem navrhne studijnímu oddělení modifikaci přijímací zkoušky. Navrhovaná úprava se má odchylovat od běžného postupu v nejmenší nutné míře. Dále se ověřuje připravenost uchazeče využívat standardních technologií, které jsou pro překonání daných specifických bariér k dispozici (kompenzační pomůcky, výpočetní technika, znalost znakového jazyka nebo hmatového písma apod.).

Článek 7

Podpora studentů se speciálními potřebami dle druhu znevýhodnění v průběhu studia

- (1) Opatření platná pro všechny druhy postižení a znevýhodnění:
 - a) modifikace přijímacího řízení a ostatních atestací během studia s ohledem na individuální potřeby studenta, zajišťuje kontaktní osoba
 - b) poskytování informací studentům o systému podpory, který ČZU nabízí, zajišťuje kontaktní osoba a Poradenské středisko
 - c) přijímání a konzultování návrhů studentů na zlepšení přístupnosti učebních materiálů, budov a ostatních prostor ČZU, zajišťuje kontaktní osoba ve spolupráci s Poradenským střediskem
 - d) realizace návrhů na zpřístupňování procesu výuky zajišťuje Poradenské středisko
 - e) monitoring průběhu vzdělávací cesty a plnění studijních povinností studenta se speciálními vzdělávacími potřebami, Poradenské středisko ve spolupráci se studijním oddělením
 - f) organizace asistivní podpory v průběhu studia, zajišťuje Poradenské středisko ČZU.
- (2) Speciální formy podpory platné v závislosti na druhu speciálních vzdělávacích potřeb
- (3) Uchazeči a studenti s tělesným a pohybovým postižením, se zrakovým postižením, se sluchovým postižením, se specifickými poruchami učení, s chronickým onemocněním a oslabením, s kombinovaným postižením, jsou zařazeni do programu osobní asistence podle typu svých speciálních vzdělávacích potřeb: doprovod, tlumočení, spolubydlení, tutoring, asistence při studiu, zajištění speciálních pomůcek a technologií pro výuku a učení. Poradenské středisko poskytuje individuální odborné poradenské služby informační, odborně diagnostické a odborně intervenční.

Článek 8

Ubytování a stravování

- (1) Studenti, kteří jsou uznáni osobami dlouhodobě zdravotně postiženými nebo dlouhodobě těžce zdravotně postiženými dle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, § 9 odst. 2 písm. b) a c) či držitelé průkazu ZTP a ZTP/P jsou při posuzování žádostí o ubytování zvláštního poskytnutím bezbariérového ubytování.

Článek 9

Závěrečná ustanovení

- (1) Tato směrnice nabývá platnosti a účinnosti dnem vyhlášení.

V Praze dne 21. května 2018

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc., rektor, v. r.